NO.I

F r i h e t.

Et eksempel til etterfølgelse.

Under forrige verdenskrig kom det regelmessig ut et blad i Belgia som het "La libre Belgique". Det keiserlige Gestapo jaget bladet i fire år, men forgjeves. Belgierne elsket sitt frie talerør, og enhver som visste noe eller ante noe, tidde stille. - La oss være like tause som belgierne. Vi tier sammen og holder ut sammen!

vvvv

Finnland og krigen mot Sovjet.

To utdrag av artikler i det finske Hufvudstadsbladet forteller bedre enn mange og XXXXX lange utredninger at det finske folket er blitt tvunget inn i krigen mot Sovjet.
I en leder-artikkel den 18. juni uttaler bladet at i ryktene om spenningen mellem Tyskland og Sovjet er Finnlands navn blitt blandet inn på en slik måte "at vi som naboland til Russland må sette all kraft inn på at vi ikke mot vår vilje blir trukket inn i stormaktskrigens forviklinger og ulykker". Natten til 22. juni innledet Hitler sitt angrep, og i Hufvudstadsbladet fo 23. juni finner vi at den finske regjeringen har opprettet et særskilt "informasjonsbyrå". Resultatet av "informasjonsbyråets" virksomhet lar ikke vente lenge på seg. I Hufvudstadsbladet for 24. juni finner vi nemlig en ny leder-artikkel, der det heter at en "med bestyrtelse har erfart at Sovjets tilsynelatende vennskap overfor oss bare har vært kamuflasje" og at en må være Tyskland takknemlig for at det har nektet å være med på de russiske anslagene mot Finnland! - De tyske representanter i det finske "informasjonsbyrå" har, som en ser, greidd å omvende Hufvudstadsbladet i løpet av 6 dager. En flott prestasjon, men det blir det finske folket som får betale regningen!

vvvv

Hakekorstoget mot Sovjet.

Det beste som kan sies om det tyske hakekorstoget mot Sovjet blev sagt av Bjørnstjerne Bjørnson som i diktet "Mitt følge" skrev:

Hvem ej har kjærlighed i det små
han kan ej mængdens, ej minnets få.
Hvem ej kan bygge sitt eget hus,
hvad stort han bygger går og i grus.
Med sejr fra Moskva til Cartagena
han dør dog ensom på St. Helens.

vvvv

Det "vanstyrte" Norge.

Hvis du leser avisene, vil du daglig se såkalte beviser for at vi til den 9. april 1940 var et vanstyrt folk. Av en enkelt statistikk plukker vi ut noen eksempler som prover det motsatte:
I Vestfold er tuberkulosen i de siste 10 år gått ned med 60 %.
I Bergen er tuberkulosedødeligheten fra femåret 1912/1916 til femåret 1935/39 gått ned fra 107 til 69 pr. år, eller fra 2,06 til 0,65 pr. tusen innbyggere.

vvvv

Vi kan også nevne at i tiden fra 1814 til 9. april 1940 blev det ikke satt folk i fengsel uten etter lov og dom, men dette eksemplet veier sikkert ikke så meget i nazistenes øine.

vvvv

VI SKAL VINNE DENNE KRIGEN!

Norske Kvinners Nasjonalråd.

Styret i Norske Kvinners Nasjonalråd har sendt følgende skrivelse til den nyinnsatte kommissar for rådet, fru Hågensen:
"Vi har i møte i dag bragt i erfaring at De er innsatt som kommissar for N.K.N. Likeså at advokat Sigrid Stray er fratatt sitt hverv som formann og at kontoret er lukket for styrets medlemmer.
Da det lå en enstemmig styrebeslutning bak formannens underskrift på henvendelsen til Reichskommissaar für die besetzten norwegischen Begiete av 18. mai 1941, finner undertegnede styremedlemmer etter å ha drøftet den situasjon som er oppstått, ikke lenger å kunne fortsette som medlemmer og varamenn i styret.

Ingegerd Lorange — Johanna Thoren
Valborg Tveter. — Magnhild Isachsen.

vvvv

Oslo-avisen Tidens Tegns

sjefredaktør, J. Schanche Jonassen, er kommet til London og har i to kraftige innlegg i Kringkastinga gitt uttrykk for sin glede over å kunne leve og arbeide blant frie mennesker med en fri presse.
I sitt annet innlegg - i forrige uke - drog han kraftig til felts mot den nazistiske svindelsagitasjonen og ødeleggelsene i London. Han slo fast at London lever og arbeider som aldri før i sin historie og at londonerne aldri har vært mer stålsatte og mer bestemt på å vinne denne krigen enn nettopp nå. Så langt fra å krype sammen i redsel i kjellerne - som nazistene påstår - arbeider den norske regjeringa sammen med alle andre nordmenn for å vinne tilbake friheten for det norske folket, og seiersvissheten har aldri vært større enn nå.

vvvv

Leserne våre

vil i denne avisen finne en oversikt over den utenrikspolitiske og militære hendingene siden radioapparatene blev inndradd i kyststrøkene. Oversikten bygger på de daglige nyhetssendinger fra London og andre kringkastingsstasjoner og er holdt i en helt nøktern form.
Det sier seg selv at det blir uråd for oss å få alt med, men vi har tatt med det vesentligste og det som vi antar vil ha verdi for en nøktern bedømmelse av situasjonen i sin helhet. Så får leserne gjøre sitt til at disse orienteringene blir spredt best mulig.

vvvv

Det er offentlig kjent i Stockholm at generalfeltmarskalk Mannerheim har frabedt sig noen norsk, svensk eller dansk legion til krigen mot Sovjet. En melding om dette til N.T.B. i Oslo er blitt undertrykt av den tyske sensuren.

vvvv

Den faglige fronten

har vunnet en foreløpig seier over n.s. ved at de arresterte tillitsmenn er blitt frigitt og det er gitt tilsagn om lønnsforhandlinger, men det vil nå som før være farlig for fagbevegelsen å nære illusjoner om at striden er ført til ende, og at en ny arbeidsdag er kommet med fritt slag for fagbevegelsen. Medgjørligheten nå har nok sin egen forklaring, en forklaring som det er rettest å søke utenfor vårt eget lands grenser. - Men det kommer dager etter dette. Terbovens krasse uttalelser om fagorganisasjonen da han foretok avrettingen av de 43 organisasjonene den berømmelige dagen i Stortinget, er i så måte god å få forstand av. Derfor gjelder det om å holde fronten innen fagbevegelsen samlet med sikte på de nye angrep som kan ventes fra n.s. og tyskerne så snart de finner tidspunktet mer beleilig enn i dag.

vvvv

I slutten av juli kom en [illegible] kjøttlast på 1000 tonn fra Danmark til Oslo. Kjøttkassene var merket "Foreningen Nordens innsamling til Norge". Tyskerne fjernet merkelappene og beslagla kjøttet. - La oss håpe at danskene får kjennskap til affæren.

vvvv

Allierte offensiv på de politiske fronter.

Etter møtet "et sted på Atlanterhavet" sendte Churchill og Roosevelt ut en deklarasjon, inndelt i 8 punkter. I punkt 1 uttales det at hverken Storbritannia eller U.S.A. har noen territoriale krav eller fordringer på andre nasjoner. I punkt 2 uttales det at de to stater ikke vil godkjenne noen territoriale endringer som har funnet sted eller måtte finne sted i strid med befolkningenes uttalte ønske; og i punkt 3 heter det at de to stater vil bidra til å gjenopprette det tidligere styresett i de land, hvor de lovlige styresmaktene er blitt fordrevet av voldsmektere. Punkt 4 og 5 beskjeftiger sig med den mellomfolkelige handel og det økonomiske samarbeid etter krigen, og i punkt 6 understrekes det at det må etableres en fred som gir frihet for alle nasjoner. Punkt 7 deklarerer havenes frihet og i siste punkt tar en direkte standpunkt til avrustnings- og sikringsproblemene ved å erklære at de nasjoner som truer og/eller kan tenkes å true fredselskende nasjoner må avvæpnes som det første skritt mot en redusering av rustningsbyrdene for alle folk.
Deklarasjonen gjør det klart - for å bruke en engelsk karakteristikk - at Amerika er gått med på freden, enda om det ennå ikke er med i krigen. En av ulykkene etter den forrige verdenskrig var at Amerika trakk sig tilbake fra Europa og stillet sig utenfor det gjenopbygningsarbei som blev forsøkt gjennem Folkeforbundet. Gjennem sin deklarasjon fra Atlanterhavet har Roosevelt forpliktet sig til å opprettholde kontakten med Europa og være med på gjenreisningsarbeidet når seieren over nazismen er vunnet, samtidig som han - med eller uten krigserklæring - vil gjøre sitt ypperste for å vinne krigen for de allierte. Møtet på Atlanterhavet betegner utvilsomt en milepel i krigsutviklingen.

Fra møtet blev det også sendt et budskap til Moskva, der de to statsmenn ga uttrykk for sin beundring for Sovjets strålende innsats og tilsa det all mulig hjelp i den fortsatte kamp. Roosevelt har, etter tilbakekomsten til Washington, uttalt at Sovjet, etter hans formodning, vil holde ut vinteren over i kampen mot Tyskland, og at hjelpen derfor må inndeles i to kategorier: 1.) en øieblikkelig hjelp med varer som Sovjet kan trenge nu, og 2.) en mer langsiktig hjelp som mer tar sikte på krigføringen til våren. - Nå er U.S.A. et meget rikt land, men resursene er ikke uuttømmelige og kravene er store. U.S.A. skal ikke bare hjelpe England og Sovjet, men også Kina, og det blir derfor nødvendig å trekke opp konkrete retningslinjer for hjelpen, slik at materiellet og råvarene kan bli fordelt etter det faktiske behovet på de forskjellige frontene. Churchill og Roosevelt foreslo derfor overfor Stalin at det skulle holdes en felles rustningskonferanse i Moskva, og Stalin har akseptert forslaget i et svartelegram, der han ellers takker for den hjelp Sovjet har fått lovnad om. Konferansen skal holdes så hurtig som mulig.

På den diplomatiske østfronten er Japan den store og delvis ukjente faktoren. Den japanske pressen nytter f.t. en meget agressiv tone overfor de land som "vil hindre Japan i å nå sitt mål - gjenopprettingen av freden i det østasiatiske livsrum". Etter avtalen med Vichy, som ga Japan nye baser i Indo-Kina, var det tydelig at de japanske politikerne tok sikte på å fremtvinge en lignende ordning med Thailand, men det viste sig snart at Thailand var en verre nøtt å knekke enn det vichyske Indo-Kina. Regjeringen har sendt ut en offisiell melding om at Thailand med alle midler vil motsette sig ethvert forsøk på å krenke landets integritet og uavhengighet, og gjennem den australske statsministeren har det britiske imperium sagt fra om at det vil betrakte en japansk aksjon overfor Thailand som en trussel mot imperiets interesser. Fra offisielt hold i U.S.A. er det antydet at også dette landet måtte se sine interesser truet av en japansk aksjon mot Thailand.
Etter disse meningsytringene, virker det som om Japan har trukket følehorn litt tilbake når det gjelder planene om en mulig aksjon sørover, og i stedet har vi fått høre om troppekonsentrasjoner ved grensen til Sibir, men disse meldingene har vært temmelig uklare og fra grumsede kilder. Japan vil nok søke å dra fordel av enhver situasjon som det kan finne tjenlig for sig, ...

men det er et stort spørsmål om det vil våge skrittet helt ut ved å ta en krig med Sovjet så lenge det ikke kan være helt sikker på at England og U. S. A. ikke vil gripe inn på Sovjets side. Og det kan det ikke. Slik forholdet mellem Storbritannia, U.S.A. og Sovjet utvikler sig nu, er skrittet til en faktisk militærallianse ikke særlig langt, og den konstellasjonen vil vel Japan betenke sig to ganger på å gi sig i kast med.

Konklusjonen på denne oversikten må etter dette bli at Storbritannia, U.S. A. og Sovjet til en viss grad har tatt offensiven i den utenrikspolitiske dragkampen (dette kommer også til syne i forholdet til Iran), og at aksemaktene for første gang siden krigen brøt ut er tvunget over på defensiven. Om en med dette har registrert det faktiske vendepunktet i den diplomatiske krigen, er ennu et åpent spørsmål, men mulighetene er til stede i større grad enn på lenge.

Kopernikus.

VVVV

De militære frontene.

Ajourført til torsdag 21. august 1941.

Kampene på østfronten utvikler sig fra dag tildag til et desparat tysk forsøk på å fremtvinge en militær avgjørelse før vinteren setter inn. På de finske frontene er det ikke inntruffet noe av større betydning, til tross for hardt finsk press, særlig nord for Ladoga. På den estniske fronten mot Leningrad, har russerne måttet evakuere Kingisjev (llo km. sør for Leningrad) men kampene fortsetter umiddelbart bak byen. Øst for Ilmensjøen har tyskerne skutt frem en farlig kile mot jernbanelinjen Leningrad-Moskva. Det kjmpes i Novgorod-distriktet og tyske fortropper står bare 4o engelske mil fra jernbanelinjen. Lenger sør pågår kamper i Staraja-Russa avsnittet, uten vesentlige terrenggevinster for tyskerne. Etter at russerne evakuerte Smolensk -nesten en måned etter at tyskerne hevdet at de hadde erobret byen - fortsetter kampene i distriktet øst for byen, og fra russisk side foreligger det meldinger om at tyskerne delvis har gravd seg ned i skyttergraver. Midt mellem Kiev og Smolensk er det dukket opp et nytt frontavsnitt i Gomel-provinsen. Tyskerne har her skutt frem en kile som antagelig er tenkt rettet mot den russiske flanke ved Kiev, samtidig som den er et forsøk på å forhindre at russerne får stabilisert fronten mellem Kiev og Smolensk. I Ukraina har den russiske hovedarme trukket seg tilbake til området øst for Dnjepr, men baktropper fortsatte ennå onsdag natt kampene mot de tyske tropper og Odessa ligger som en øi i det området som ellers er besatt av tyske tropper. Kampene om Odessa blev innledet natt til onsdag og betegnes om uvanlig harde. Rundt Kiev synes kampene å være stivnet til i noenlunde faste frontlinjer, men russernes vestre flanke trues som nevnt at den tyske kilen i Gomel-avsnittet.
Til sjøss er det ikke inntruffet noe vesentlig nytt, og de to parters luftvåpen synes fremdeles noenlunde jevnbyrdige. Utenom frontoperasjonene, har russiske fly angrepet Berlin og andre byer i Øst-Tyskland, mens tyske fly har angrepet Moskva, uten å oppnå resultater av betydning.

Det engelske flyvevåpenet fortsetter sine bombetokter over Tyskland, men været har hindret operasjoner av større omfatning. Dag-angrep har vært rettet mot Køln og mot byer og anlegg i Nord-Frankrike, samtidig som skipsmål er blitt bombardert ved den hollandske og franske kysten.

I Middelhavet er det blitt rettet heldige angrep mot tysk-italienske konvoier og mot mål i Libya, men landfrontene frembyr et rolig billede.

De tyske og italienske skipstap under krigen hittil anslåes nå til vel 4 millioner tonn.

Siden den amerikanske flåten innledet patruljeringen av farvannet mellem U.S.A. og Island, har det ikke funnet sted en eneste senkning i dette området.

Forreder innrømmer forrederiet:

I en politisk tale, hvormed fylkesmann Prytz, n.s.medlem nr. 2, avsluttet Sør-Trøndelag fylkesting 2. juli, kom han med en oppsiktsvekkende uttalelse som utvetydig slår fast at Quisling og hans menn er landsforrædere. Talen blev -forunderlig nok- referert in extenso i n.s.avisen Dagsposten. Her heter det bl.a.:

> Før Quislings regjering blev dannet 9. april, var det blitt meddelt at den ville bli anerkjent av tyskland av den tyske stat. Det vil si: regjeringen Nygårdsvold ville fra det øieblikk tyskerne satte sin fot på norsk jord, bli betraktet som en opprørsregjering mot det norske folks fredsvilje."

Prytz, som selv var medlem av Quislings regjering, erkjenner altså at Quisling på forhånd hadde forhandlet med tyskerne om deres overfall på Norge, og at han hadde stillet seg til deres disposisjon mot sitt eget fedreland. Det er grunn til å anta at disse forhandlinger kan føres tilbake til 15-16. desember 1939, da Quisling under et Tysklands-besøk hadde en samtale med Hitler. Under denne samtale fremkastet Quisling tanken om en tysk okkupasjon av Norge, og i de følgende måneder blev detaljene avtalt. - Nå har altså Quislings nære venn funnet tiden inne til å avsløre forrederiet - og takk skal De ha, herr Prytz!

vvvv

Press på politiet.

Det er ved politiet utgått ordre om at alle politifolk, som har meldt seg ut av n.s. siden 25. september, skal rapporteres til vedkommende politimester. Dette "tiltak" vente[illegible] på denne måten skal få satt en stopper for utmeldelsene blant politifolk, men det nytter ikke. Ingen betrakter sig mer enn nettop politiet som ferdig med nazismen.

vvvv

Forholdene i Kringkastingen

blir mer og mer kaotiske for hver dag som går. n.s.styret har vært nødt til å avskjedige to medlemmer av "haremet", ingeniør Bødtker og sekretær Tønder, på grunn av noen mer enn alminnelig tvilsomme transaksjoner med lytternesxxx penger. Ellers her de høie herrer i Kringkastingen søkt å gardere sig mest mulig mot "uvedkommende", slik at de uforstyrret kan pleie sine personlige økonomiske interesser på statens og lytternes bekostning. Før blev Kringkastingens disposisjoner underkastet en kritisk revisjon som gikk ledelsen XXXX etter i sømmene fra dag til dag. Det passet naturligvis ikke "den nye tid"s menn, og den ubehagelige revisor, byråsjef Ruud i Kirkedepartementet, blev fjernet og erstattet med en n.s.mann ved navn Nagell. Nagell skryter selv av at han er den eneste ikke statsautoriserte revisor i en så stor bedrift som Kringkastingen - han synes med andre ord særlig skikket nettop for et "revisjons"-arbeid av den art som Quislings menn ønsker.

vvvv

Nytt fra Sørlandsbanen.

Byggingen av banens to største tunneler, Gylandstunnelen på 5000 meter og Hegebostadtunnelen på 8000 meter, blev i oktober 1940 overtatt av det tyske spesialfirma "Sänger & Lanninger" som skulle påskynne arbeidet slik at tunnelene kunne være ferdige høsten 1941. Våre tyske læremestre og såkalte overmenn har nu overlatt Gylandstunnelen til de tidligere norske ingeniører og konsentrerer seg om å få Hegebostadtunnelen ferdig til fastsatt tid. Alt tyder imidlertid på at det ikke vil lykkes. - Den norske granitten er et like gjenstridig materiale som den norske [illegible]:

vvvv

Stol ikke på alt du hører. Minst 50 % av det er rykter - bare rykter!

vvvv

"B L A N D E T S A L T R E T T".

Medisinaldirektoratets n.s.-ledelse har sendt Oslo helseråd følgende skrivelse:
"Man har fått melding om at svangre kvinner, som er blitt besvangret av tyskere, har fått besøk av helserådets sykepleiersker, som likeoverfor disse kvinner har uttalt sin forbauselse over at de har kunnet ha samkvem med tyskere og la sig besvangre av dem.
Forsåvidt som dette medfører riktighet, skal man be om at den slags agitasjon fra Helserådets sykepleiersker øieblikkelig må bli stoppet.
Oslo den 14. juli 1941
Gunnar Amundsen"

vvvv

I Bergen er finansrådmannen entlediget samme n med 3dje rådmann. Ordføreren i byen, rektor Stensaker, har forlangt å få fratre som ordfører

vvvv

Kst. statsråd Riisnæs talte på torvet i Bergen forleden for 5o hirdmenn og 1oo tyskere. Jonas Lie hadde under et friluftsforedrag i Trondheim 2oo tilhørere (tøsene medregnet) og på Gjøvik greidde propagandaleder Klevenberg å samle omlag 5o tilhørere med smått og stort og bikkjer.

vvvv

En av hakekorstogprestene, Johs. Andersen, som stod først av underskriverne på naziprestenes berømte oppropp om kamp mot Sovjet, har allerede fått sin belønning. Han er utnevnt til sogneprest i Drøbak. - Hr. Andersen fikk karakteren "non" til embedseksamen, og den eneste geistlige stilling han har hatt, var stillingen som hjelpeprest i Stavanger. Av menighetsrådet fikk han etter en tids forløp attest for at han var fullstendig uduelig som sjelesørger. Senere har han ernært sig som pultostagent, og like før han blev utnevnt til sogneprest i Drøbak, hadde han fått en mulkt av politiet for å ha solgt ost under falske foregivender. - Det er vel dette som har kvalifisert ham til stillingen.

vvvv

Som ny formann i Oslo Turnforening er oppnevnt den 75 år gamle glassmester G.A.Larsen. - Ungdommen marsjerer!

vvvv

Generalkonsul Ellef Ringnes har sendt venner i Tyskland et langt brev om forholdene i Norge under Quisling-styret. Han slutter med å si at han anser sitt 25-årige arbeid for bedre forståelse mellem Norge og Tyskland for tilintetgjort av Quislings regime.

vvvv

Rikets biskoper har sendt menighetsrådene melding om at biskopene ikke har godkjent ekspedisjonssjef Feylings ny-utkomne bok til bruk ved undervisningen i kristendomskunnskap. Boken er derimot godkjent av kst. Skancke og hans konsulent, Kari Aas, som i parantes bemerket er Skanckes svigerinne.

vvvv

I Narvik mineres og skytes det døgnet rundt, og festning på festning bygges i fjellpartiet rundt byen.

vvvv

Under en fotballkamp mellem Bragd, Oslo, og Uredd, Porsgrunn, i Larvik forleden, var det 7 -syv- tilskuere samlet rundt banen.

vvvv

Oslo kommunes statistiske månedstidsskrift opplyser at et bestemt kvantum matvarer av forskjellig slag som før krigen, den 15. august 1939, kostet 1167 kroner, den 15. juni i år kostet 1734 kroner. I samme tidsrum steg utgiftene til et bestemt kvantum brensel og lys fra 169 til 343 kroner. Stigningen er for matvarenes vedkommende 48,5 prosent - for lys og varne 1o3,1 prosent. For begge grupper under ett er stigningen 55,4 prosent. I samme tidsrum er indeksen for disse to grupper steget fra 16o til 249.

vvvv

Dette var altså enkelte gløtt fra Norge i dag. Fortell det videre!